

Élőbb a 178, art

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 " 50 "
Negyedévre	2 " 50 "
Egy órára	1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetést díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesrét hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beigtatásért 30 kr.

A rennesi tárgyalás.

Debreczen, július 26.

Jól esik remélnünk, hogy az aug. 7-iki tárgyalás a Dreyfus-ügy végét jelenti.

Ideje volna. Ettől a nehéz betegségtől nyög az egész művelt világ s főképen sinylődik Franciaország, mely ezt a sorsot sem mi esetre sem érdemelte meg.

Bűnös vagy ártatlan, dőljön el már végre! Legyen befejezve a tizenkilencedik század végének francia forradalma s a harczból egy kerüljön ki győztesen: a gloire nemzete, ez a csodás, zseniális náció, mely a haladásban mindég elől jár s a haladás ellenségeit legelőbb szokta leverni.

A rennesi bíróság vissza fogja adni Dreyfus szabadságát. Eddig még minden ártatlansága mellett bizonyított. De a rennesi ítéletnek nagyobb diadala nem a Dreyfus szabadsága, hanem a reakció veresége s Franciaország becsülete lesz.

Másodrendű kérdés itt a Dreyfus sorsa.

Azt kell dokumentálni egész világ előtt, hogy egy erkölcstelen és becstelen bíróság nem mondhat titkos motívumok alapján ítéletet valaki felett, akár hazárduló, akár ártatlan az!

Meg kell mutatni a rennesi ítélet-

nek azt, hogy az emberi jogok s haladás nemzete nem engedi a középkor visszatértét, mert két középkori intézmény: katonaság és katolikus papság úgy óhajtanak.

S meg kell főképen győzni mindenkit, hogy Franciaország saját ügyeiben nem szorul a többi népek befolyására, vagy tanácsára; elintézi ő maga s nem óhajja tudni, hogy a Sajó-Szent-Kötélen megjelenő hetilap revizionista vagy anti-revizionista-e s arra sem kíváncsi, hogy Pickart ezredes mivel tette magát érdemessé a budapesti diszkardra.

Rennesben összeül a bíróság s igazságos ítéletet mond igazságos adatok alapján.

Ha Dreyfus ártatlan, lakolni fognak az istentelen bírák; össze lesz tiporva a reakció; vissza fogja nyerni nyugalmat Európa beteg, ideges társadalma s a mi mindennél több: a nagy Franciaország ismét győzelmet aratott!...

Várjuk a rennesi tárgyalást, hogy legyen már egyszer vége a Dreyfus-ügynek, mely csak Franciaországban mély jelentőségű, de Európa többi részében s minálunk is az illegesség századának egy rohama: betegség, melyet hidegvizvel szokás és kell gyógyítani!...

A. E.

BELFÖLD.

Horvát párt Fiumében. A Hrvatska Sloga jelenti, hogy Fiumében horvát politikai egyesület van alakulóban. A szervezkedésnek célja véget vetni annak az állapotnak, hogy a kétharmadnyi horvát anyanyelvű (?) lakossággal szemben az egyharmadnyi olasz elem kezében legyen a politikai vezetés. Különben, — a mint az idézett lap jelenti, — az alakuló horvát párt nem akar agresszív lenni. De legyen bármilyen, mindenesetre intő jelül szolgálhat a magyar kormányra arra nézve, — hogy a fumei kétséges állapotoknak erélyes intézkedésekkel mindenkorra véget vessen.

Az osztrák tiltakozások. Kaizl osztrák pénzügyminiszter ma délben fogadta az osztrák cukrászok és mézesbabosok küldöttségét, mely az új felemelt cukorfogyasztási adóknak az ő iparukban való melőzését jött kérni. A pénzügyminiszter sajnálattal kijelentette, hogy az adók nem engedhetők el, mert ennek kivétele Magyarországgal létesített megegyezésen alapul. Gondja lesz azonban arra, hogy az utólagos megadóztatás lehetőleg kíméletesen történjen.

A német néppártnak felső-ausztriai képviselői szintén kibocsajtottak manifesztumukat a 14. §. alapján megkötött kiegyezés és az új fogyasztási adók ellen. Tiltakozásuk tartalma megegyezik a többi német ellenzéki tiltakozással.

Tótok a politikában. A tótok tegnapi tartották meg előre hirdetett népgyűlésüket Liptó-Szt.-Miklóson. A hatóság képviselőjében, mint onnan jelentik, Palugyai Gyula alispán egyik legképzettebb és legtapasztaltabb tisztviselőjét, Joób Gyula főszolgabírórt küldte ki a gyűlésre, a főszolgabírónak meleg napja lehe-

Emlék Okmány.*

A százötven éves török foglalás idejében is sokat sanyargatott városunk az 1849. évi szabadságharc alatt sem kerülhetett el a hadjárat nyomorát.

Azon perctől kezdve, midőn az ország függetlenségének elnyomására és az alkotmányos eszmék kiirtására szövetkezett bel- és külföldi olygarchia megalázó vereségek után beátta, hogy az ifjú honvédsereg győzelmes fegyverei előtt meg nem állhat, és a Paskievics herczeg vezérlete alatt hazánkba betört 200 ezernyi orosz haderő segítségével folytatta pusztító hadműveletét; városunk, mely a téli visszavonulástól kezdve, Budavár dicsőséges bevételéig a magyar Kormány és országgyűlés székhelye volt, és a mely a szabadság ügye iránt tanúsított tántoríthatlan ragaszkodásáért az ellenfél táborában mely gyűlölet tárgya lett: a megtorlás közelgő napjától méltán remeghetett.

Jul. 2-án vonult be védtelen városunkba Cseodajeff orosz tábornok 30 ezernyi hadteste, mely azonban — miután a várost tömördek élelmiszer kiszolgáltatására kényszeríté — az északi magyar hadsereg fenyegető mozdulatai következtében, alig 48 órai itt időzés után, Miskolczig visszavonult.

* 1867-ben helyezték az emlékkerti kőoroszlán talapzatába. Az emlékmű a honvéd sírokra vitézett át s talapzatába új emlék-okmány tétetett.

Midőn Görgey hadserege a Sajó és Hernád vonalon, Zolczánál és Gásztelynél vívott két győzelmes ütközet után, utat tört az ország déli vidéke felé irányzott visszavonulásra és Debreczenben s V.-Pécsen foglalt állást, a Nagy Sándor József honvéd tábornok által vezényelt, de ezen időben már 80 ezernyi orosz had által

1849. é. aug. hó 2-án d. n. 2 órakor

megtámadtatott.

A haza elleneivel márekkor titkos egyetértésben állott Görgey által magára hagyatva is elfogadta ezen maroknyi erő a csatát, és az ellentábor roppant tulnyomó ereje daczára nemcsak hogy a Köntösgát előtt foglalt állást hősileg védte, sőt a honvédtüzéreknek kitűnő, maga az orosz sereg által is dicsérettel halmozott működése, a csata kezdetén csakhamar 3 súlyosan sebzett tábornokát vesztett ellenséget annyira megrögzíté, hogy a csatavonal középpontján bomladozni és hátrálni kezdett, midőn 5 óra tájban a balszárny kozák lovas csapatai a Nagyerdő felől megkerülvén a magyar haderőt, honvédeinknek me-ne ülniök kellett; az orosz sereg városunkba bevonult, 3 napig zsákmányolt s a hazai ügy hanyatlása fölött elbusult lakosságot vagyona elpusztításával is keseríté.

Mit szenvedett városunk ezen siralmas napokban, a történelem ércztábláján fel van jegyezve.

De semmi sem fajt élénkebben a nép-

nek, mint hogy a csatában elvérzett hősök hamvainak jeltelen sírban kellett porlaniok, hogy a vesztett csatát követett évek hosszú során át egy a várostól távol elesett s az erdő lombjai alatt nyugvó honvéd sírokhoz kellett a népek zarándokolni, hogy az elesett hősök emléke iránti kegyeletét titkon tanúsíthassa, mert a legnagyobb üldöztetésnek tette ki magát, ki a honvéd sírját virágfüzérrel díszíté.

1860. évi okt. 20-ik napja után, midőn a nemzet azt hitte, hogy szebb jövő küszöbén áll, első gondolai egyike volt a polgárságnak, a debreczeni csatában elvérzett hősök emlékét közadakozás útján elkészíttetni; de az országgyűlésnek 1861. é. aug. hóban bekövetkezett feloszlása után csakhamar ismét kihirdetettvén a kivételes állapot, a már elkészült emléket el kellett rejtjenie.

Most, midőn az 1867-ik é. jun. hó 8-ik napján megkoronázott Királyi-pár karolta fel a honvédek özvegyei és árvái s a keresetképtelenné vált harcosok ügyét és az elvérzett hősök porait üldöztetés félelme nélkül veheti gondolai alá a nemzeti kegyelet: eljött végre a rég óhajtott idő, melyben bálánk adóját leróhatjuk és a 6 év óta rejtgetett emléket, mai napon, mint a debreczeni csata 19-dik évfordulati napján, a ref. nagytemplom és a ref. főiskola közt eső téren egyleti mozgalom útján keletkezett emlékkertben ünnepélyesen felállítottuk.

Adja az ég, mindaddig, míg álland ez

tett a tegnapi, A szónokok: Ruzsiak, Czinczak, Burján, Csobrda, Szatodola, Kullik mind vehemens hangon beszéltek, valamennyit meg kellett intenie, sőt Salva rózsahegy szerkesztőtől a szót is megvonta. Várakozással néztünk a gyűlés lefolyása elé, mert a közzétett programmpontok némi agrárius érdeket kölcsönöztek a tótok lipó-szent-miklósi összejövetelének. A gyűlés resuméjéből kiderül azonban, hogy ők mindössze képviselőt akarnak küldeni a magyar parlamentbe. Ezt máskülönben nem volna nehéz elérniök, de ahogy mi a tótokat ismerjük, ők a jelölt személye fölött előbb-utóbb okvetlenül összekülönböznek egymással. Ezért van, hogy a lipó-szent-miklósi tót gyűléstől sem a magyarságot, sem a magyar nemzeti politika egységét nem feltjük. De a gyűlés lefolyása arra utal bennünket, hogy komoly figyelemmel kísérjük ezeket a tót mozgalmakat, a melyeknek ma az a látszata, hogy az erőszak uralmatól való felszabadulásnak tiszta levegőjét nem tudják megbecsülni. — A tótok különben majd meg fogják tanulni, hogy ebben az országban éppen a jog, a törvény és az igazság uralma nem fogja megengedni a pánszláv törekvések nagyra növesztését.

KÜLFÖLD.

Keleti konferencia. A Keletről fontos híreket hoz a táviró. Japán és China, ez a két keletázsiai hatalom, úgy látszik, ereje öntudatára jutott és szövetségbe lép egymással. Japán befolyása egyre nő. Mérhettelen következményekkel járhat a legújabb fejlemény. Jelenti mindenekelőtt azt, hogy China beleunt az európai ertvágyak csillapító szerepe lenni, Japán pedig emancipálja magát, lerázza az angol befolyást, a maga lábára áll és diktálni akar. Tudvalevő dolog, hogy Japán és China töveben, a világnak ez idő szerint két leg-hatalmasabb nemzete, az angol meg az orosz vetélkedik egymással. Óriási érdekek forognak kockán. Az orosz az angol háta mögött felláztatja a hindu néptörzseket, az angol ellenben Japán barátságával iparkodott eddig keletázsiai hatalmát megtartani. Japán angol fegyverekkel és angol tisztek vezérlete alatt verte meg Chinát. Elképzelhető már most, micsoda felfordulást jelentene a Keleten, ha Japán és China megszüntetnék örökös viszályukat s szövetségbe kimondanák az Ameriká-

tól kölcsönvett jelszót: Ázsia Ázsiáé. Az orosz terjeszkedésnek, de az angol világhatalomnak is előbb-utóbb vége szakadna, a «sárga ember» pedig előzönlene a földet, mikép az meg vagyion írva az európai dajka-mesékben.

A történetirók valamikor alighanem a világtörténelem legnagyobb szatirikusai között fogják emlegetni II. Miklós orosz császárt. Az ugynevezett «békekonferencia» összehívásával, úgy látszik, csak azt akarta bebizonyítani, hogy a nagyratartott európai civilizáció mily messze vetette az emberiséget a békés szándékoktól. Hiszen a modern európai erkölcsök szelidégere felette jellemző az a mondas, a mi épp tavaly paltant ki az egyik szellemes francia ember agyából: «Az állatok képviselik az embert az aesopusi mesék fikcióiban, az ember pedig az állatokat a való életben.»

A békekonferenciával sikerült is bebizonyítania, hogy milyen csekély a békés szándék az emberekben; ezzel szemben most, ha a jelek nem csalnak, újabb konferencia összehívásával ki akarja mutatni, mily hamar rohannak a nemzetek az öldöklő haboruba.

Az orosz czar legújabb eszméje ugyanis a keleti konferencia, az ugynevezett «keleti kérdés»-nek európai konferencián való rendezése. Ez már azán csakugyan kegyelemdőfészt jelentené a Brüsszelben megalázott meggyalázott európai békének. Évek óta, hogy az európai nemzetek versenyt fegyverkeznek egymással, hogy önmaguk is megijedtek erejük öldöklő hatalmatól: látszólag pihen a keleti kérdés. Látszólag, mert az «európai ertvágy» ma hatalmasabb és falánkabb, mint valaha. A kérdés pedig óriási, termékeny, mérhettelen természeti kincsekkel megaldott földterület jelent, melyen a «bereg ember» tehetetlenül vergődik. Európa népei türelmetlenül varják kimulását, sőt akadnak, akik siettetni is kívánják ezt a proceszszust. Az óriási török birodalom valóban századokra szóló munkát biztosítana az európai civilizációnak. Csak a fölött tudnának megállapodni: ki legyen a civilizátor? E miatt pihen a keleti kérdés, e miatt török meg az európai civilizáció tözsomszedságában a legvadabb balkan állapotokat; sok sértett önérdék, kielégítetlen, érvényesülni nem tudó ambíció is lappang e mögött. Ha már most ezt a töméntelen robbanó anyagot összehordanak egy «keleti konferenciára», el se képzelhetjük micsoda kiöres keletkeznek ebből.

A szocializmus irodalma.

Debreczen, július 29.

Azok a nagy hullámok, a melyeket a szocializmus eszmei, különösen az utóbbi időben vetettek, nem simultak el nyomtalanul, hanem megtermékenyítették az emberi lelket s gondolatokat ébresztettek benne, a mely gondolatokat a társadalmi kérdésekkel foglalkozó tudósok papírra vetettek s így lettek közkin csévé az egész világnak.

Az utolsó két év alatt szinte óriási mérvet öltött a szocialista irodalom s nincs nemzete Európának, melynek tudósai vetelkedve ne foglalkoznának a szocializmussal, mint társadalom ujáteremésének eszméjével. Mind e nagy irodalmi törekvések között azonban a németek és angolok járnak legelől. Stummhammer, a német tudós egész könyvtárát állította össze a szocialista irodalomnak.

Angliában Bliss angol tudós adott ki újabb egy szocialis encyclopediat. Érdekes megfigyelésre ad alkalmat e két nemzet tudósának munkája. Az angol tudós majdnem homlokegyenest ellenkező nézetet vall a szocializmusról a német tudóssal. Az, a mit Bliss mond és különösen a hang, a melylyel elmondja mindeu egyéb, csak nem szocializmus — német értelemben.

A német munkák ideálja szerint a szocializmus egy egyszerű és tökéletes állam, a mely a földbirtoktól kezdve az utolsó gombostűig, mindenre rátette kezét, és a mely minta-hadseregekbe osztályozta a munkásokat. Meg pedig oly gondosan, hogy minden uzsorás tőkepenész eltűnik, mindenki dolgozik és eszik s meg van elégedve kapitányával. Ezt a német szocialdemokrácia. Bliss, az angol tudós azonban ismeri az angol népet s nagyon jól tudja, hogy ha ilyesmit mond neki a szocializmusról, úgy az az első lapnál leteszi könyvét és fel sem veszi többé, valamint a szocialistáknak feljűk sem néz soha. Azért ő gondosan elkerüli a német ideált, oly gondosan, hogy Marxnak, a legnagyobb német szocialistának fent körülírt vagyonszociális elvét teljesen elveti, mely arra vezetne, a mire minden német szocialista esküszik, a vagyonszociális elvet.

Sőt még azt is állítja, hogy a folyton terjedő szocializmusban mindig nő azok száma a kik Marxnak eme sarkalatos tételét elvetik. Ezek után kijelenti Bliss, hogy a szocializ-

emlék, hazánk minden hü polgára, ki azt megszemléli, kegyelettel emlékezzék vissza azon hősökre, kiknek tiszteletére az emeltett; a szülék vezessék el ahoz gyermekeiket, tárjak föl előttök a gyászos lefolyásában is dicsőséges korszak eseményeit és oltanak fogékony kebleikbe oly lángoló hazaszeretetet, minő azok kebleben lobogott egykoron, kik a becsület mezején hazájok iránti hűségüket vérökkel pecsételték meg, s ha majd, midőn az idő romboló hatalma előtt ezen emlék is összeroskad, jelen emlék okmányt a késő nemzedék netalán elolvashatná: legyen akkor a magyarok vérel szerzett s oly sok küzdelem daczára el nem enyészett hazája szabad, virágzó és dicsőbb mint volt valaha s az utókor emlékezzék meg róla, hogy a népszabadság fájának tenyészésére azok vére termékenyíté hazánk szent földét, kiknek dicsőségét ezen földbe rejtett emlék-okmány meg nem érthették is, áldva emlegettetnek mint a nemzet átalakulásának legjelentékenyebb tényezői.

Kelt Debreczenben, augusztus 2. 1867.

Az emlékkert társulat megbizottjai.

Csanak József kereskedő, a társulat elnöke. Balogh Péter a tiszántuli ref. egyházkerület püspöke. Dobozy István, honvéd alezredes. Gelenczey Pal tanár, Handtel Vilmos kereskedő. Kaskovics István honvéd alezredes. Kerekes József köz- és váltó ügyvéd, honvéd százados, városi főjegyző. Kiss Lajos köz- és váltó ügyvéd, a debreczeni II. választó-

tókerület országgyűlési képviselője. Kiss Sándor köz- és váltó ügyvéd, honvéd őrnagy. Komlóssy Imre köz- és váltó ügyvéd, 1848. országgyűlési képviselő. Márton Lajos, köz- és váltó ügyvéd, Makó István kereskedő. Nagy Ferenc köz- és váltó ügyvéd, városi tanácsnok. Oláh Károly, köz- és váltó ügyvéd. Pfansmid Kálmán, mkrnök. Popper Alajos, orvos tudor. Rác György, timármester. Redl György, honvéd százados, a honvédegyetem másodelnöke. Sárvary Flek, honvéd, a «Debreczert lapok» szerkesztője és az emlékkert társulat jegyzője. Sági Samuel köz- és váltó ügyvéd, volt nemzetőrségi százados. Simonffy Samuel köz- és váltó ügyvéd, honvéd százados. Sombori Imre, udvari tanácsos. Somogyi János, Tóth Antal köz- és váltó ügyvéd. Tegedy Kovács László köz- és váltó ügyvéd, az «Alföldi Hirlap» szerkesztője, Vas Pal a ref. főiskola kertésze, Vecsey Imre, építőmesteri Veszprémy János, köz- és váltó ügyvéd, honvéd főhadnagy, a tiszántuli kerületi királyi itélőtábla jegyzője. Marsalkó József, szobrász.

Az emlék felállítására idejében

sz. kir. Debreczen város egyházi és világi tisztviselői, tanárok, egyletek, társulatok, és czéhek elnökei voltak:

Huzly Karóly nagyváradi. latinszertartású kanonok Szent Lászlóról nevezett kis prépost és a debreczeni római. kath. egyház lelkésze. Balogh Péter, a tiszántuli ref. egyházkerület püspöke, debreczeni ref lelkész. Révész Bálint, a tiszántuli ref. egyházkerület-

főjegyzője, a debreczeni egyházmegye főesperese, debreczeni lelkész. Nagy József ref. lelkész. Révész Imre, ref. lelkész. Zagyva Imre, a tiszántuli ref. egyházkerület pénztárnoka, külvárosi ref. lelkész. Izraelita hitközség előjárója: Rótt Elkán, Országgyűlési képviselő: Tisza Kálmán. Kis: Lajos, Patay István. Kovács Lajos polgármester. Szabó Bálint főbíró. Simonffy Imre főkapitány, honvéd százados. Nagy Lajos, mezei rendőrfőkapitány. Harsányi Gabor, ügyvéd, tanácsnok. Kiraly József, ügyvéd, tanácsnok. Laky Lajos ügyvéd, tanácsnok. Baranyi Miklós, tanácsnok. Komlóssy Lajos, tanácsnok, honvéd őrnagy. Mészáros József ügyvéd, törvényszéki tanácsnok, Nagy Ferencz ügyvéd, tanácsnok. Fráter Imre ügyvéd, t. tanácsnok. Nánágy László ügyvéd, t. tanácsnok, honvéd százados. Balkányi Szahó Lajos ügyvéd, t. tanácsnok. Beer Kálmán ügyvéd, t. tanácsnok. Kerekes József köz- és váltó ügyvéd, közigazgatási főjegyző, honvéd százados, a tiszántuli ref. egyházkerület világi jegyzője. Tóth Ferencz, ügyvéd, törvényszéki főjegyző. Pap Ferencz közigazgatási aljegyző, honvéd tüzér, Karap Móríc közigazgatási aljegyző, Csúrka János, közigazgatási aljegyző, Simonffy Antal, törvényszéki aljegyző. Sárvary Gusztáv, ügyvéd, törvényszéki aljegyző. Kovács Dániel, tiszti főügyész. Beke Mihály tiszti alügyész, honvéd-tiszt.

Kegyesrendi atyák s róm. kath. tanárok: Csákós Elek, Kardhordó Ambrus, Farkas László, Tegó Alajos, Gyarmathy József, Ribánczky Adolf. Ref. főiskolai tanárok

alma.

július 29.

melyeket a
az utóbbi
yomtalanul,
peri leiket s
mely gon-
foglalkozó
ek közkin

óriási mér-
nincs nem-
vetelkedve
al, mint
jével. Mind
azonban a
Stumm-
könyvtárát
i s iroda-

adott ki
Érdekes
mzet tudó-
dnem hom-
a szocia-
mit Bliss
nyelylel el-
szocializ-

int a szo-
tes állam,
tolsó gom-
és a mely
unkasokat,
en uzsorás
k és eszik

Ezt a né-
angol tu-
s nagyon
eki a szo-
ál leteszi
al mint a
A. Azért ő

y gond-
émet szo-
égi elveit
re min-
ragyonkö-

folyton
ok szama
t elvetik.
szocializ-

főspe-
ref. lel-
va Imre,
tárnoka,
köztség
képvi-
ay Ist-
ó Balint
hónvéd
rfőkapi-
nok. Ki-
y Lajos
tanács-
névű ér-
nyeszkí
ácsnok.
Nánásy
zádos,
ácsnok.
Kerekes
azgatási
ref.
Ferencz,
Ferencz
Karap
Janos,
l, tör-
gyvéd,
tiszi
hónvéd-

taná-
s, Far-
József,
ánások

must nem kell egy vas kapufának tekinteni, hanem egy hajlítható elynek, melyet mindenci létszéke szerint hajlíthat.

Elveti továbbá Marxnak azon tételét is, amely szerint minden legkisebb dolog az állam tudatával és beleegyezésével kell hogy történjen s az ő (az angol) szocializmusa szerint az állam beleszólását az egyéni dolgába a szocializmus a minimumra fogja lezállítani.

Továbbá azt állítja, hogy a szocializmus nem fogja megszüntetni a szabad versenyt, — minden angolnak ezt a féltett kincsét, hanem az anyagi féltést átviszi majd az értelmi terre és az ipari verseny helyett ezután a szellemi verseny fog dominálni. — Látjuk ebből is, mennyire az angolok szája szerint igyekeznek az angol tudós felállítani és elferdíteni a szocializmus ténait.

Képzelnék már most el, mi lenne a világból, ha annak egyik fele a Marx, másik fele pedig a Bliss tanai szerint alakulna át szocialis állammá. Mihelyt készen volna, — ha ugyan elkészülhetne valaha, — rögtön összeveszne egymással, mert két homlokegyenest ellenkező nézeteket vallana.

Érdekes még a Bliss munkájában az a törekvés is, hogy ő nem a Marx elméletéből indul ki, melyek alapján aztán mindenütt igyekeznek kimutatni a szocializmus egységes voltát és egységes mustra szerint történő fejlődését, hanem ellenkezőleg, egyenesen felteszi, hogy a szocializmus minden országban más és más alakot fog ölteni. Így magyarázza aztán a német a franczia, a belga szocialis mozgalmak nemzeti sajátosságait. Ezeket különben meglehetősen közel is jár a valósághoz, mert tényleg, hogyha a szocializmus keletkezését és fejlődését vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy mindenütt öltött magára a szocializmus bizonyos nemzeti vonást és így mintegy az egyes nemzetek anyaföldjéből patlant ki.

Láthatjuk tehát, hogy két nemzet mily sajátosan fogja fel ezt a világeszmét és mennyit ad bele a saját lelkéből, saját énjéből. Említésre méltó azonban egy másik angol tudósnak a szocializmusról írt műve, amelyben meglehetősen korhója a szocializmust, mindazonáltal jó tanácsokkal is szolgál, amelyekkel elejét lehetne venni a nagyszabású munkásmozgalmaknak.

Hathatós eszköznek tartja a munkásmozgalmat ellen azt, ha a gyárosok munkássáikkal direkt összekötésbe lépve, azokat megvédik a munkahiány ellen. Azonkívül munkás-segélyező és betegsegélyező pénztárak felállítását is javasolja. Így felhívja például az ugyneve itt Schipping federatívó nevű együletet, amelynek felzárja a munkások segélyezése, a munkaközvetítés és a munkások biztosítása. Ez egyike a világ legnagyobb szövetkezeteinek s óriási eredményt ér el, sok ezer munkást ment meg a kétségbeeséstől, az elzüléstől és sok-sok könnyet törölt már le, mióta megalapították.

Táviratok.

A belgrádi merénylet.

Belgrád, jul. 26. Szerb hivatalos forrásból alapulannak jelölik ki a külföldi lapoknak azt a híret, mintha a Milán király elleni merénylet ügyében folyó bírói eljárásba idegen hatalmak beavatkoztak volna. Ép úgy alapul az a hír, mintha Novakovic vissza fog térni a Nemeshelyére.

Belgrád, jul. 26. A merénylet ügyének vizsgálóbírája (többeket, a kikerül kiderült, hogy az ügybe nincsenek belekeverve, szabadon bocsátott; így a radikális párthoz tartozó Djakovic Simat, továbbá Gyorgyevics Vladan drt, Tausanovic sógorát.

Krüger lemondott.

London, jul. 26. A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból mai kelettel, hogy ott megerősítik a Krüger elnök lemondásáról szóló híreket.

Az új cukor adó ügye.

Bécs, jul. 26. A Wiener Abendpost jelenti: Kaizl dr. pénzügyminiszter ma Ausztria cukrász iparostöletének négy tagu küldöttségét fogadta az új cukoradó ügyében. A miniszter behatóan megbeszélte az új megadótatás összes részleteit és mindenek előtt kijelentette, hogy a mi a kristálycukrot illeti, sem a megadótatás könnyítését, még kevésbé pedig az adómentességet kihatásba nem helyezheti, mert ez a törvénybe és a Magyarországgal létre jött megállapodásokba ütköznék.

A mi az utólagos megadótatást illeti, a miniszter u'alt a végrehajtási rendelethez, mely szerint az utólagos megadótatásnak helye van ugyan a cukorkáknál, a kandirozott gyümölcsnél, csokoladénál és a liköröknél, ellenben nincs helye a süteményeknél, habaötmenyeknél, a befőttéknél és a mézeskalácsnál. A miniszter továbbá hangsúlyozta, hogy az utólagos adó részlet kben való lefizetése, amit a végrehajtási rendelet is megenged, lényeges könnyítés és a legmesszebb menő könnyebbítéseket igérte a küldöttségnek a cukrászbotok készleteinek összeírását illetőleg. A pénzügyminiszter végül kijelentette, hogy a hatóságok közvetlen utasításokat fognak kapni, hogy a készletek összeírását és az utólagos megadótatást, amennyire csak lehet megkönynyítsék és ez intézkedések közben minden zaklatástól tartózkodjanak.

Párisi hírek.

Páris, jul. 26. (Havas.) Pellieux tábornok a Quimperben levő 44. dandár parancsnoka lett. Helyébe Paris térparancsnokává Dalstein tábornokot, a párisi katonai kormányzó utas-dandarának parancsnokát nevezték ki. A hadügyminiszter Guyot de Willeneuve kapitányt 60 napi szigorú fogságra ítélte.

Esterházy a rennesi tárgyalás egész tartamára menlevelet kap.

Gabonapiacz.

Liverpool, jul. 25. Orosz buza változatlan. 11—2 p-vel magasabb. Tengeri és liszt változatlan. Az idő részben felhős.

HIREK.

Petőfi-ünnep.

A vasárnapi ünnep képe lassanként kidomborodik, A nagyszabású program, melyet a Petőfi-társaság úgy Segesvárra, mint a budapesti Petőfi-terre vonatkozólag megállapított, már sejtetni enged, hogy messze túlszárnyalja ez az ünnep azokat a kereteket, amelyek az első perczen talán ugys tények vélték.

Maradandó emléke is lesz majd a felszázados emlékünnepnek. Szemmel látható, külső emléket biztosít a nagy nap Petőfi szellemének lánglelkének. Adományok gyűlnek a Petőfi-ház emelésére s kétségtelen, hogy e forró vágyunk is teljesül.

Nincs ma már az országnak egyetlen kis községe sem, a hol öregek és fiatalok, nők és gyermekek július 30-ának ünneplésére ne készülnek. És olvasva a felhívást, mely a székelyekhez szól, tudva azt, hogy a székely vér e napra újra feljör, el és érlelődik bennünk a tudat és a szent meggyőződés, hogy nagy fiának emléke iránt nem lehet és nem is leaz haláttan a magyar.

Öt nappal a Petőfi-ünnep előtt az egész országban lázas készülődés folyik Petőfi halála 50 éves fordulójának megünneplésére. Legnagyobb érdekfűzős mutatkozik a segesvári országos Petőfi-ünnep iránt, amelynek rendezését a Petőfi-Társaság vállalta magára. A M. Á. V. igazgatósága a különvonatot késséggel bocsátotta a Társaság rendelkezésére, azt kívánva azonban, hogy a Társaság ezer forint, mint biztosítékot előre fizessen be a M. Á. V. pénztárába.

A társaság ennek a kívánságnak ma megfelelt — a laptokéjét csorbította meg érte. Kétségtelen, hogy a M. Á. V. igazgatósága ezt az összeget az ünnep lezajlása után vissza fogja téríteni a Társaságnak.

A Bartók Lajos elnöksége alatt tegnap tartott ünneprederző bizottsági ülés a segesvári ünnep véleleges programját a következőkben állapította meg:

A Petőfi-társaság különvonata szombaton este 7 óra 45 perczkor indul Budapestről. A különvonat reggel 7 arakor

Balogh Ferencz, Buzás Pál, Félegyházi Bénéjamine, Gelencey Pál, Imre Sándor, Kallós Kálmán, Kallós Lajos, Kiss András, Kovács Ferencz, Kovács János, Lidányi Gedeon, Lengyel Zsigmond, Mark Pál, Menyhárt János, Nagy Károly, Nagy Sándor, Oszterlam Ernő, Orvenyi Vilmos, Szege-di Sándor, Szekeres Pál, Török József, Tóth Ferencz, Tóth József, Tóth Mihály, Tóth Samuel, Tüdös János, Veres László, Kaszinó egyeslet: elnöke Simonffy Imre, másodelnök Rácz György, jegyző Pap Ferenc. Hónvéd-egyeslet: elnöke Patay István alezre-des, másodelnök Redi György százados, jegyző Weselényi László főhadnagy. Kertész egyeslet: elnöke Simonffy Imre, másodelnöke ifj. Bácsi László, jegyző Szathmáry Sándor hónvéd főhadnagy. Színügy egyeslet: elnöke Csanak József, jegyző Kiss Albert ügyvéd. Színházi intendáns: Kiss Sándor ügyvéd, hónvéd ornagy; színházi titkár Szabó József nemzeti színész. Zene egyeslet: elnöke Csanak József, igazgató Komlósy Lajos, jegyző Vincze Viktor. Dalárda: elnöke Komlósy Imre. Lövész társulat: elnöke Redi György, másodelnök Fráter Imre, jegyző Pap Ferencz. Torna egyeslet: elnöke Simonffy Samuel, másodelnök Csánády István, jegyző Csúrka János. Gazdasági egyeslet: elnöke Kiss Lajos, másodelnök Molnár György, harmadelnök Harsányi Gábor, jegyző Nagy Ferencz. Kereskedelmi és iparkamara: elnöke Berghofer István, másodelnök Vecsey Imre, titkár Besztercey Károly. Kereskedő társulat: elnöke Berghofer István. Takarékpénztári társulat: elnöke Komlósy Imre, másodelnök Kis Orbán János, jegyző Kapros Gábor. Gózmalmi társulat: elnöke

Komlósy Imre, igazgató Szepesy Gusztáv, jegyző Vince Viktor.

A czéh elöljárói: Szűcs céhmester: Tóth Bálint, Biró József, Kovács József cz. m. Csapó János, Marjalaki Mihály, Kerekgyártó cz. m. Boruzs Mihály, Mértöld Mihály. Pappanos cz. m. Szilágyi Samuel, Bodnár cz. m. Gyulay István, Balogh Gábor, Magyar szabó cz. m. Varga Imre, Jedlőki János, Fazekas cz. m. Bodlák János, Katona Mihály. Gombkötő cz. m. Szentgyörgyi Mihály. Kalapos cz. m. S. ép Sándor, Haviár József, Szürszabó cz. m. Boruzs János, Molnár cz. m. Takács János, Veres István. Kovácsoló: Botos Lajos, Gubás cz. m. Harsányi Imre, Nagy Sándor. Csutoros cz. m. Nagy Mihály, Kovács György. Késműves cz. m. Kádár Bálint, Józsa Gábor. Könyvkötő cz. m. Fodor Gábor, Mézeskaláncos cz. m. Konrad János. Téglyvető: Kozma György. Sziogyártó cz. m. Szendrei István, Oláh József, Németh szabó cz. m. Balogh József, Nagy Béni. Ács cz. m. Szombathy István, Horváth György. Szappanos cz. m. Liptai Miklós, Nagy Lajos, Maszáros cz. m. Racz István, Balogh István, Hentes cz. m. Banki István, Kővesdi János. Otajtűző cz. m. Kallay András, Szentesi György. Timár cz. m. Sárga Jakab, Gábor Mihály. Kőműves cz. m. Vecsey Imre, Barcsai Miklós, Kötélverő cz. m. Füzesy István. Csizmadia cz. m. Albert István. Bőszörményi Pál. Asztalos cz. m. Antai Gábor, Kerekes György. Lakatos cz. m. Balázs István, Kerekgyártó Bálint, Fésűs cz. m. Erdei Gábor. Czipész cz. m. Makai József. A városi nyomda művezetője Frics József, Hegedűs István betűszedő, László Lajos nyomó.

érkezik Segesvárra s onnan vasárnap este indul vissza Budapestre. Ezen a különvonaton mennek a Petőfi társaság tagjai, a főrendiház és képviselőház küldöttségei és a különböző küldöttségek tagjai.

A fejedégyházi határokon rendezendő ünnep programja ez:

1. A honvédek kar és a kolozsvári dal-egylet zeneszámhi.
2. Megnyitó beszéd, tartja Bartók Lajos
3. Jókai »Apotheosis« szavalja E. Kovács Gyula, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja.
4. Ünnepi beszéd, tartja Bartha Miklós.
5. »Petőfi Sándor« költemény Ábrányi Emilől, szavalja a szerző.
6. »A szabadságharcból.« előadja Barsony István.
7. »Petőfi« irta és szavalja: Endrődi Sándor.
8. »Petőfi halála«, irta és felolvassa Rákosi Viktor.
9. »Költemény« irta és szavalja: Szász Gerő.
10. Petőfi-dalok . . . id. Ábrányi Kornéltól, előadja a kolozsvári dalosgyeget.
11. Küldöttségek fölvonulása és koszorú letétele. Ez alkalommal a 48-as honvédek nevében Ilyés Bálint teszi le a koszorút és szavalja el költeményeit.

Ez után fölvonulás a várba a Petőfi szobor elé, ahol Bartók Lajos Jókainak Petőfi halála című dolgozatát olvassa fel s egyuttal koszorút tesz le a Petőfi-társaság üvében.

A debreczeni ünnepély vasárnap 30-ikán lesz.

A Csokonai-Kör délelőtt 10 órakor tartja meg a Petőfi-ünnepélyt Bathányi utcán, az Ormós-fele ház előtt. Ez alkalommal leplezik le a házfalába helyezett fehér márványtáblát, a melyről aranybetűk hirdetik majdan az utókor fiainak, hogy abban a házban lakott Petőfi Sándor családjával s ott született fi. Petőfi Zoltán. Az ünnepély, melyen a városi és a Petőfi-dalgyeget is részt vesz, 10 órakor kezdődik. Ferenczy Gyula főiskolai tanár alkalmi beszédet tart. Benedek János dr. Petőfi »Fiam születésnapjára . . .«, Bagaméry Károly pedig »Egy gondolat bánt engemet . . .« című költeményét szavalják el. Az ünnepélyt a dalos egyesületek éneke zárja be.

Az ünnepély első része a főisk. ifjúságra esz Petőfi szobra előtt. Itt szavalják el Jókai apoteozisát is.

* **Főkapitányunk itthon.** B o c z k ó Samuel r. főkapitány, ki eddig a rajeczi fürdőn töltötte szabadság-időjét, ottani tartózkodását a kellemetlen időjárás miatt megrövidítve, holnap hazaérkezik.

* **Teljes tanácsülés.** Tegnap délután teljes tanácsülés volt a városházán. A tanácsülésen a holnap tartandó közgyűlés tárgyait készítettek elő.

* **A Nagy Sándor-émlék felirata.** Az aug. 2-án leleplezendő Nagy Sándor-halom emléktáblájának felirata a következő: »E halomról vezényelte Nagy Sándor József honvédtábornok 1849. aug. 2-án a szabadságért hősi elzántsággal küzdő honvédcsoportot a tiszszerte nagyobb orosz haderővel szemben.

A csata elveszett, de hős honvédeink emléke örökké élni fog.

Ez emléket emelte Debreczen szab. kir. város törvényhatósága 1899. aug. 2-án.

* **Előléptetés.** A király Baróthy Béla debreczeni kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba léptette elő.

* **Névmagyarosítás.** Kacz Bernát debreczeni lakos, valamint Vilmos nevű kiskorú gyermeke vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel Kovácsra változtatták.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorológiai intézet ulius 25-iki jelentése szerint: Tegnapielőtt

(főleg az ország nyugati vidékein, de egyes helyeken a nagy alföldön is zivataros esők voltak. 1—5 mm. esett Magyaróvár, Bpest, Sopron, Temesvár, Eger (zivatarral) és Kolozsvár. 6—10 mm.: Debreczen, 11—20 mm.: Herény, Keszthely (ziv.) Csáktornya (ziv.) Zagrab (ziv.), és Nagyvárad (ziv.) Külön jelentés érkezett Sárobagárdról, ahol heves zivatar volt, jégesővel, a mely a szőlőkben 50 százalékat kárt tett. Ugyancsak jelentés jött Putnokról ahol 10 percig tartó jégeső volt. A hőmérséklet nem igen változott.

* **Meghívás a depr. ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága által f. hó 28-án d. u 5 órakor az egyház tanácstermében tartandó ülésre.** Targyak: Folyó ügyek.

* **Az italmérsi adó kivétele.** A debreczeni pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszter utasítása értelmében elrendelte az italmérsi adókivétel bizottságnak megalakulását. A bizottság elnöke Dóczy József pénzügyi s. titkár, tagjai Biró József és Szentesy János rendes, Jobbágy János és Kovács Mihály póttagok. A bizottság üléseit a városháza megye termében tartja és első ülése augusztus 16-án lesz.

* **Uj udvari szállító.** Király ő felsége Schwarcz Vilmos debreczeni butorgyárosnak a csasz. és kir. udvari szállítói címet adományozta. E kitüntetés nem érdemtelent talált, mert Schwarcz Vilmosnak — ki már közel 25 éve működik e pályán — a hazai butorgyáripar terén határozott érdemei vannak s butorkészítményei az ország széles köreiből közkezdelttségnek örvendenek.

* **Tanító választás.** Az ev. ref. egyház utcai iskolájánál 3 tanítói állás van üresedésben, melyet az aug. hó 6-án tartandó egyháztanács-ülésben fognak betölteni. — A pályázat lejárta után az iskolaszék teszi meg az ajánlatot, de úgy látszik, hogy a bizalom Haló Sándor, Barcza Barna és Tolvaj Gábor tanítók felé fordul, bár Kalmar István érsemjéni tanítónak is vannak partolói.

* **A debreczeni tisztviselők önszolgálati egyesülete** augusztus 2-án, tekintettel az ünnepségekre, hivatalos órát nem tart. Pénztár nyitási órák tehát augusztus hóban 2-án (napi biztos Koncz Elek) 3-án (napibiztos Márk Endre) 4-én (napibiztos Materny Lajos) 7-én (napibiztos Miskolczy Jenő) 14-én (napibiztos Oláh Imre) 21-én (napibiztos Papp Lajos) 28-án (napibiztos Steinacker Sándor.) A szabadságra távozó igazgatót Beczner Frigyes főreáliskolai tanár, a pénztárnokot pedig Kurinszky László róm. kath. tanító helyettesíti.

* **Nyomdászok Gutenberg ünnepélye.**

Páratlan azon érdeklődés, melyet a nagyközönség tanusít, a sajtó munkásai által a »Petőfi Dalkör« közreműködésével rendezendő Gutenberg ünnepély iránt, mely folyó hó 30-án vasárnap a Margit-fürdő tancztermében tartatik meg. Az összes meghívókat, melyre reflektáltak, a rendezőség kiadta s éber figyelembe részesíti a jelentkezőket, kik tájékozást óhajtának szerezni az ünnepély sorrendjéről. A szereplők, kik teljes ambícióval oda törekednek, hogy az est fényt emeljenek, csütörtök este tartják az utolsó próbát a Margit-fürdő színpadán. A rendezőség ezután is értesíti a n. é. közönséget, hogy jegyeket előre váltani (Csokonai nyomdában) csak szombaton este 6 óráig lehet. Azonban az ünnepély estjén a pénztárnál válthatók.

* **A Petőfi ünnep és a F. M. K. E. A** F. M. K. E. pompás koszorút küld a segesvári Petőfi szoborra, ezen felirással: »Petőfi Sándor dicsőségének: a felvidéki magyar közművelési egyesület.« A F. M. K. E. képviselőjében Zsilinszky Mihály tiszteletbeli elnök, Janiss Imre és Gyürky Geyza dr. ügyvivő alelnökök, Balkay Béla dr. és Mezey Gyula igazgató választmányi tagok és Lőrinczy György titkár vesznek részt a segesvári ünnepen.

* **Ady Endre versköteté kapható** a szerzőnél, valamint László Albert könyvkereskedésében 1 frtért.

* **A V. H. O. Sz. a Petőfi ünnepen.** Bartók Lajos, a Petőfi-társaság elnöke meghívta a vidéki hírlapírók országos szövetségét a segesvári Petőfi ünnepre. A V. H. O. Sz. háromtagú küldöttséggel képviselteti magát az ünnepen. A küldöttség tagjai: Szavay Gyula alelnök a »Győri Hírlap«, Lenkei Lajos a »Pecsi Napló« s Brájler Lajos dr. a »Torontal« szerkesztője.

* **Regényes história.** E ezimen emlékeztünk meg egy debreczeni kis lány esetéről, ki a komédiásoktól megszökött. Holzberger Mariska, a 11 éves kis komédiánő, ki szüleitől egy komédiástruppal eltávozott s később nyomorúságba esett, tegnap érkezett vissza szüleihez Körösbányáról. A kis lány elbeszélte, hogy a komédiásoknál nagyon rosszul bántak vele s rubázattal sem látták el, hanem egy jószívű vendéglősné vett neki ruházatot, melyben bazajóhetett. A körösbányai főszolgabíró, ki épen Budapestre utazott, maga kalauzolta el Debreczenig s most már a kalauzáló lány ismét szüleinél van, mig ismét el nem önti szívet a kóborlási vágy.

* **Gyulai Pál nem ünnepel.** A Petőfi társaság tegnapi ülésén Incédy László meginterpellálta az elnököt, vajjon a többi irodalmi társaságok, nevezetesen a Kisfaludy társaság s a tudományos akadémia kaptak-e meghívót az ünnepre s ha igen, mit feleltek, mert hogy részt vennének az ünnepben, eddig semmi nyomát sem látja. Bartók kijelentette, hogy ő a társaság nevében úgy a Kisfaludy társaságot, mint az akadémiát felkérte az ünnep rendezésében való részvételre, de se az egyikről, se a másiktól választ nem kapott. Ábrányi Emil tudatta erre, hogy Gyulai Pál őt és Barsony Istvánt megbizta, hogy az ünnepen a Kisfaludy társaságot is képviseljék. Ezeknek tehát hármastiszt kell Segesváron teljesíteniök: mint a Petőfi társaság tagjainak, mint előadónak s mint a Kisfaludy társaság tagjainak. Gyulai Pált állítólag főrendiházi kötelezettségei tartják távol az ünnepetől, a melyen mint Petőfi legközelebbi rokonának is illenék megjelenie. Beöthy Zsolt pedig épen most dolgozik az újabb magyar lyrai költészet történetén — Petőfi nélkül. Hat csak maradjanak is otthon ezek a jó urak. Ő nélkülok sokkal szebb lesz a Petőfi ünnep.

* **Hangverseny B.-Ujfaluban.** A berettyó-ujfalui öök. tüzöltő társulat az ifjúság közreműködésével 25 éves fennállása alkalmából ez évben megtartandó ünnepség költségének fedezésére folyó évi augusztus hó 5-ik napján a városháza nagytermében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestetélyt rendez. Belepti-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülízetések köszönettel fogadtatnak. Műsor: 1. Magyar népdalok cimbalmon előadja Kovács Gizella k. a. 2. Komoly szavalt. Előadja Reichenberger Etelka k. a. 3. Magyar Népdalok, éneklí Patáki Mariska k. a. 4. Szavalt, előadja Kádár László ur. 5. Magyar népdalok. cimbalmon előadja Weiszberger Hermina k. a. 6. Monolog. előadja Trajánovits Antal ur.

* **Uj csángó-telep.** Az a csángó-telepítés, melyet 15 év előtt csinált a kormány és a társadalom, nem valami szépen sikerült. — Másképp történt Oláh-Fenesen, Erdélyben. Ott egy Kolmar Hermann nevű Tirolból bevándorolt erdőmester a lomha román munkások helyett bukovinai csángókat szegődttetett az erdei munkákra s ennek a kísérletnek igen szép eredménye lett. A csángók ugyanis egy félesztendő előtt megszédtek magukat, szekeret, lovat vettek és elkézdtek fuvarozni jární. Nem sokára t e l k e k e t vettek a községben, házakat építettek rá, elhozták a Bukovinában hagyott családjaikat és ily módon egyetlenegy estendő alatt a községben többségre vergődtek. Oláh Fenesből így lett Magyar-Fenes s ez ma már hivatalos neve is

Előbb a 178. art.

a községnek, mert utána jártak és kieszközölték. Kolmar Hermann dícsérte azonban ezzel még nincs kimeríve: a derék tiri erdőmester azt is megette, hogy a csángói számára magyar iskolát állított és tart fenn Magyar-Fenesen.

* Új távbeszélő állomások. Demény Károly posta- és táviráda-igazgató, a kereskedelemügyi miniszter rendeletéből a déli-, nyugati- és keleti pályaudvarokon levő postahivataloknál nyilvános távbeszélő állomásokat rendezett be, a honnan nagyobb távolságra városokba 3 percig tartó beszélgetésért 1 frtot, környékre 50 krt kell fizetni, — A posta igazgató ezenkívül a rákospalotai posta és távbeszélő hivatalnál távirát rendezett be, mely apr. 1. szept. 20-ig reggel 7-től, okt. 1-től márczius 31-ig 8 órától esti 9 óráig működik megszakítás nélkül. Mind a 4 új hivatal tegnap kezdte meg működését.

* Hymen. Stauber József, az Aradi Közlöny f. szerkesztője kitűnő kollegánk, aki lapját gyors felvirágzásra emelte a napokban tartotta eljegyzését Brüll Margittal Brüll Mórnak, magyar mezőgazdák szövetségének volt igazgatójának leányával.

* Egy fiatal színésznő sikere. Egy fiatal ur leány, ki az idén végezte a sziniiskolát, lépett fel vasárnap zsufolt ház előtt a nagyváradai színházban a «Kukta kisasszony» czimszerében és úgy énekben, mint játékban zajos sikert aratott. Konti Jolán, ez a fiatal kezdő, kin igazán alig látszik meg az iskola chablonos modorossága, ki hivatva van bizonyítani, hogy az újabb női generáció sincs hiban a jó érzéknek és az erősen kifejtett talentumnak. A közönség igen halás volt Konti Jolán iránt és a második felvonás végén 18-szor tapsolta ki a lámpák elé, a mi meg egy nagy és ismert művésznő fellépésénél is ritkaságszámba megy. — Bennünket azért érdekel Konti Jolán kisasszony fellépte, mert — mint jó forrásból értesülünk — a fiatal művésznő az új évadban nálunk fogja sokoldalú tehetségét bemutatni. Sok reményt fűzünk hozzá! G—ly.

* Szathmáry Árpád Nagyváradon. Mint emítettük már, Szatyri ur jelenleg N.-váradon vendégszerepel, természetesen óriási siker mellett. Egyik helyi lap a vendégszereplésről a következőket írja:

Szathmáry Árpád vendégjátéka. A magyar jellemkomikusok büszkesége, a nagy váradai közönség rég nem látott kedveence, Szathmáry Árpád kezdte meg tegnap vendégfellépését Durand és Durandban. Mesterileg rajzolja meg Szathmáry Coquardier vaszkos egyéniséget; komikumának leghatásosabb eszközei: az egyszerűség és közvetlenség. Ezzel hat ő ellenalhatatlanul és kiapadhatatlan kedélyének gazdag színeivel. A közönség élvezte páratlan alakítását, habár az első felvonás felét a szakadó zapor teljesen elmosta.

* Makói csendélet. Návay Lajos dr. csanádmezei főjegyző felévi jelentése behatóan foglalkozik azokkal a közigazgatási visszaélésekkel, melyek legutóbb derültek ki. A jelentés — mint tudósítónk írja — fájdalommal emlékezik meg a megye közigazgatásában előfordult olyan jelenségekről, nagyobb mértékű mulasztásokról és szabálytalanságokról, melyek a fegyelmi eljárás alkalmazását tették szükségessé. A belügyminiszter rendeletére fogantatott vizsgálat folytán felfüggesztették a fegyelmi eljárással kapcsolatban a megye főpénztárosát és főszámvevőjét; amazt első fokon hivatalvesztésre, emezt 200 frt bírságra ítélték. Szól ezután a jelentés a Makó város közigazgatásában előfordult szabálytalanságokról, melyek miatt az eljárást egyesek ellen már befejezték, más irányban még folytatják. Fegyelmi ítélettel sújtották a város polgármesterét, számvevőjét, főmérnökét s egyik gazdáját; az árvaszéki ülnököket s a városi ügyészt felfüggesztették hivataluktól. Újabb fegyelmi alatt áll a polgármester, főmér-

nök, arvapénztáros és két irodatiszt. A városi közigazgatás bajainak felsorolásával — úgy mond a jelentés — nem hallgathatja el azt az anomáliát, mely egyrészt az aránytalanul csekély fizetésekben, másrészt a városi tisztviselők nyugdíjjal nem biztosított s így bizonytalan élet és megélhetési viszonyaiban oly karos eredményekben jut kifejezésre. A közéleti jegyzők ellen is számos fegyelmi vizsgálat volt, így büntetve lettek a kunagotai és tótbánhegyesi jegyzők hivatalos teendőik részint hanyag, részint helytelen elvégzése miatt, a fegyelmi eljárást pedig a bizottság a m.-csanádi anyakönyvvezető jegyző ellen a kerületi anyakönyvi felügyelő panaszára szintén elrendelte.

* Férj és feleség harcza. Szép kis idill játszódott le tegnap este 10 óra körül a N. Hatvan és Bethlen utcák sarkán. Onod i Gábor n.-Hatvan utca 53 sz. a lakos feleségével haza felé tartott. Utközben a házaspár valami felett összetűzött s a vezekedés hevében Onodi kirántotta zsebkését s feleségét összeszurkálta. Az asszony sikoltozására rendőrök jöttek kik bekisértek a szerető házasséleket. Amennyiben az asszony sebe nem veszélyes s bejelentett lakasuk van, a rendőrség ideiglenesen szabadlábra helyezte őket.

* Petőfi-ünnep Selmeczbányán. Selmeczbányán az ősbányavárosban is megünneplik Petőfi nmlékét. Az ünnepeken részt vesz a költő egyik kortársa és barátja Szeberényi János bécsi hadi szuperntendans Török Ferencz főjegyzőnek az ünnep rendezőjének kérésére. A programot tisztán Petőfi költeményeiből állították össze. A selmeczbányaiak Segesvárott is képviseltetik magokat.

* Egy testőrkapitány balesete. Sz. R. testőrkapitány tegnap érkezett Debreczenbe szép reményű, korán elhalt fiának temetőbe való helyezése vegett. A kapitány ma délelőtt családjával az 1. sz. fiakkeren akart valahol látogatást tenni. A fiakkeres a Szécsényi utcáról hirtelen fordult be a főtérre s a kocsi felrebillent s majdnem feldőlt. A kocsirud oly erősen csapódott egyik lóhoz, hogy az a földre esett magával rántva a másikat is. Szerencsére a kocsiban ülőknek nem történt semmi bajuk egy kis ijedségen kívül. A baleset nagy népcsoportot okozott s néhány percze a kocsiközlekedést is megállította.

* Lopott sertések. — Tegnap délelőtt Csűrki Molnár István a város területéről örök időre kitiltott boszörmenyi tolvaj négy malacot hajtott a Szent Anna-utca végén. Ugy a malacok, de különösen az ideiglenes gazdájuk Molnár gyanusnak tűnt fel egy rendőr előtt, a ki igazolásra fel is szólította Molnárt. Zavart előadása és viselkedése azonnal elárulta, hogy a malacokhoz nem rendes uton jutott és azért Molnárt malaczaival bekisérte a rendőrséghez. Molnárt az I. kerületi rendőrségnél kihallgatták, de a malacok lopott voltáról hallani sem akart. Daczára ez előadásának, Molnárt, a ki többször lopott már disznókat — a rendőrség letartóztatta. — A malacokat pedig a város istállójába helyezték el. Az esetleges károsult jelentkezhetik a rendőrségnél.

* A tiszta kéz. Elegánsan öltözött házaspár jelent meg a minap egy bpesti nagy fakeskedésben. A férfi elmondta a kereskedőnek, hogy ő komédiás s egy mutatványos bódéhoz szükséges faanyagot akar vásárolni. Kimentek a raktárba s kiválasztották a sok deszkát és gerendát, aztán visszamentek az irodába. Megállapodtak abban, hogy kocsit küldenek a faért s majd akkor kifizetik a számlát.

— Ejnye, valamit elfelejtettem, szólt a vevő.

— Parancsoljon — felelte a kereskedő.

— Egy méter hosszúságu lécre van szükségem.

A kereskedő készreaggel adott neki, a mire a vevő megkérdezte, mivel tartozik.

— Ez ráadás.

— Nem fogadhatom el ingyen semmi körülmények között sem.

— No, hát legyen 16 krajczár.

A vevő átad egy koronát, a mire a kereskedő kihuzza a pénztár fiókját és visszaad neki harminczuég krajczárt. Most meg az asszony szólalt meg:

— Nézze ezt a melltűt, osztrák koronából csináltattam. Ugy-e, csinos?

— Nagyon csinos.

— Ugyanígy szeretnék ajándékozni a hugomnak. Nem lenne szives ilyen osztrák koronákat adni, éa is fizetek, ha akarja.

A kereskedő kihuzza az ezüstpénzzel telt fiókot s keresgélni kezd.

— Nini, ez olyan, szólt az asszony s belenyult a fiókba. Ne gondolja, hogy lopni akarok, hisz láthatja, hogy — tiszta a kezem.

— Oh, dehog, hisz látom, hogy tiszta a keze.

A nő ötször is mutatja, hogy tiszta a a férje szintén s vidáman valogattak az ezüst között. Végre eltávoztak, mert nem találtak osztrák koronát. A kereskedő csak várja várja a kocsit, de hiába. Végre gyanut fog s néhány órával belenez a fiókba. Akkor veszi észre, hogy a tisztakezü házaspár negyvenkilencz koronát lopott el. Persze rögtön jelentést tett a rendőrségen, a mely most keresi az ügyes tolvajokat.

* Angelotti orfeuma. A Bikában működő kitűnő orfeum-társulat legújabb vonzereje V e c s e r a dán excentrik énekesnő. Csupa tűz, temperamentum és sikk ez a lány, a ki teljesen elűt a mi kellemetlen sanzenettjeinktől. Angelotti vasárnap ünnepi előadást rendez a Petőfi-ünnep alkalmából.

* Ismeretlen tolvaj. A kisvárdai vizsgáló bíróság egy ismeretlen nevű tolvajt ke-restet, ki gép vagy képkereskedőnek adta ki magát s S p a n y o l József kisvárdai lakostól 2175 frtot lopott el. 24—26 éves, kis bajusza, szőke haja van, szakállatlan. Arczán anyajegy. Szürke rubát, hosszú felöltőt, divatos porosz sap kát visel. Nemetül lengyelül és tótul beszél, magyarul keveset.

* Az erőművész legyőzője. U r b á n János az itteni hippodrom tulajdonosa hetek óta hirdeti Nagy Sándor nevezetű athlétáját, ki 50 koronát ígért minden olyan vállalkozónak, a ki őt szabályos birkózásban a földhöz vagja. Egyik vállalkozó K i r i p o l s z k i István festősegéd már háromszor kísérlette meg az erőművész legyőzését, de eredménytelenül. Tegnap aztán ő is felajánlott 50 koronát ha 10 perc alatt oda nem teremti az athlétát. Erős küzdelem után Kiripolszkinak sikerült földhöz vágni az athlétát, ki tovább alott azóta, de előbb kifizette az 50 koronát.

* A rózsaleányek hazájából. Egy budapesti szalmázvegy sirmalmas históriájáról szól az ének. Feleségét elküldte nyaralni Rozsnyóra, aztán lehuzta újjáról a jeggyűrűt és egy tisztviselő társával hódító körutra indult. Mint sokat tapasztalt uriember, nem keresett sem a leányok, sem az asszonyok ölelésében szórakozást, hanem a közeputat választotta: a bánatos kis özvegyekkel kötött futó ismeretséget. A legutolsó özvegye Soly-máron, a rózsaleányok hazájában nyaral, oda járt ki minden szabad napján. Az elmúlt vasárnap e miatt bonyadalomba keverédtek s ennek kék-zöld nyomait maiglan is viselik. A délután igen kellemesen mult el, de leszállt az est, s a titkok sötét leple borult Solymár utcáira.

A két tisztviselő éjjeli szállást keresett. Valaki elkísérte őket egy olyan házba, a hol a solymári erényverseny első favoritja, a szép Lizi lakott. A rózsaleány szülei szivesen fogadták a pesti urakat s átengedték nekik az utcai szobát, a melyben a szőke Lizi szokta

aludni az igazak álmát. Pompás ágy, hűvös levegő, több se kellett az elfáradt gavalléroknak; csakhamar mélyen elaludtak. Meddig tartott az álmuk, nem tudják. Egyszerre halk kopogtatásra ébredtek.

— Lizi, mach suf! (Liza, nyisd ki!), hangzott kívülről.

Embereink mit sem feleltek.

— Lizi, mach suf! kialtolt most már erősebben a rejtelmes hang.

A szobában tanakodott a két pesti ur, mitévő legyen. Biztosan a Liza kedvese jött légyottra. A kopogtatást dörömbölés váltotta föl. De ezt már nem tűrhették szó nélkül a nyugalomból fölzavart emberek.

— Kotródjék innen, ha jót akar! fenyegették a legényt.

Több se kellett a sváb suhancznak. Azt hitte, hogy Lizája megcsalja annak a hágnak a tulajdonosával, a melv az elébb reászolt. Bezuzta az ablakot, leszakította a zsutut s egy pillanattal később a szobában termett.

— Hol vagy, te csalfa teremtés?

Ezt ordította s a mikor Lizát nem látta, a két idegen ellen fordult, ha ugyan forduláshoz lehet nevezni azt a hatalmas döngönyözést, amiben a két pongyolás urnak része volt. Jobbra-balra vagdalódzott a legény s csak úgy hullott az alás a két tisztviselőre. Az égtelen lárma berahaantak a házbeliel, lefegyverezték a legényt s megjelent a Liza is. Az össevissza tört szobában venni sem maradt épen. A legény megszegyenülve kért bocsánatot a pesti uraktól, a kik aztán az éjszaka hátralevő részét hidegvizes borogatással töltötték. Legalább nem volt melegük.

* **Emberkinzás mócsai módra.** A Zentai Hiradóban a mócsai emberkinzáshoz egészen hasonló esetről olvasunk. A topolyai szolgabíroság az odaváló rendőrökkel letartóztatta Berta Péter, Kecskés István, Rákó Farkas zentai és Széll József csokai lakosokat. Azzal vádolták őket, hogy a topolyai vásárban agyneműt loptak. A négy ember tagadta a vádat, a mire a topolyai rendőrök megkezdték a vallatásukat. Mindnyájukat guzsba kötötték olyan módon, hogy a kezüket és lábukat lánczokkal összekötötték s aztán farudat tettek a lánczok közé. A szegény emberek a földön henteregtek; lehúzták lábukról a cipőket s aztán négy órán át korbáccsal verték a talpukat. Aztán, mikor már vérezni kezdtek a szerencsétlenek, csomónként kitépték bajuszukat és szakállukat. A megkínzott embereknek rongyokkal betömtek orrikaikat és szájukat, hogy ne kiabálhassanak, sőt az arcukra is ráülték és úgy verték őket. Végre az egyik ember jelentkezett, hogy vallani akar. Erre abbahagyták a kínzást. A vallomásra jelentkezett ember erre beismerte, hogy elloptak az agyneműket és eladták Deutsch Mór zentai kereskedőnek. Erre Deutsch-t is letartóztatták. A vizsgálóbíró előtt a gyanúsított gazdák visszavonták vallomásukat, panaszt tettek a kínzások miatt, de mindez nem használt, mert vasra verve vitték a lopásról és orgazdasággal vádolt embereket Szabadkára. Itt azonban pénteken szabadon bocsátották őket. A megkínzott parasztok a büntető bíróságtól kérnek majd elégtételt.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.

Különfélék.

Sobra unas altas rocas . . .

— Don Louis de Góngora, —

Egy magas köszikla ormán,
Mely daczolva vésszel, habbal
All kevélyen, bár a tenger
Éjjel-nappal ostromolja:

Ült a bus halaszlegény, kit
Szép, de hűtelen galambja,
Elhagyott tavaly. Hálója
Ott hevert a lágy homokban . . .
— Hajh, mi busan sirt panassza!

Part alatt a tenger habja,
Part mögött az erdők vadja,
Part fölött a szél viharja
Meggzelidült — úgy hallgatta
Mert mindnyáját elbűvölte
A dalnak varázsbatalma,
És mindnyáját meghatá nagy
Igavolta a panasznak,
— Hajh, mi busan sirt panassza!

Meddig, édes ellenségem,
Versenyez meg zordonsága
A te hajhatlan szivednek
A legzordabb kösziklakkal?
És meddig veended olybá
Hangjait bus panaszimnak,
Mint az üldöző kopók vad
Lármáját az üzött szarvas?
— Hajh, mi busan sirt panassza!

Éve már, óh háladatlan,
A mióta nem láthatlak,
A mióta ezt a partot,
Ezt a tájat odahagytad,
Éve már, óh háladatlan,
Hogy a tenger bánatában
Ostorozza partjainkat;
Mert téged rajtok nem láthat! . . .
— Hajh, mi busan sirt panassza!

Szerelem! kit e világon
Tenger és föld el nem fásaszt,
Ki mindenkit utólérsz, ki
Századokra vész rabságot:
Ő megszökhetett előled!
Mondd, mit ér tehát gyors szárnyed?
S szívet sebzó nyilhegyeid,
Óh mond, akkor mit használnak?
— Hajh, mi busan sirt panassza!

Thaly Kálmán.

Petőfi szüleinek sirja. A nagyközönségtől csak kevesen tudják azt, hogy Petőfi Sándor szüleinek sirja a Kerepesi-uti temetőben van, hova 1882 apr. 6-án helyezték át a józsefyárosi temetőből. Az V. osztály 4-ik sorában a 41. számú sirban pihennek a hálhatatlan költő szüleinek a hamvai. Alig látszik némi nyoma a gondozásnak a siron: pár szál virág a sirdombon s a hamvak fölött egyszerű sirkő e felírral:

A legszeretettebb atya
s a legszeretettebb anyja

Mint értesülünk, több hazafias egyesület a költő halála felzárados évfordulója alkalmából Petőfi szüleinek sirjánál is adóznifog a kegyelet adójával.

Ugyancsak a Kerepesi-uti temetőben nyugszik Petőfi korán elhunyt fia: Zoltán is.

Az elváltak klubja. San-Francisco-ban egész sereg olyan klub és kaszinó van; a milyenről mi elmaradt európaiak még almozoi sem merünk. Ilyen például a nemrég alakult «elváltak klubja», a melynek csakis olyan férfiak lehetnek tagjai, akik a házasságban nem találták meg a remélt boldogságot. Egy amerikai hírlapíró felkereste az érdekes egyesület titkarját, aki ezeket mondotta az új klubról:

— Ön tudja-tja uram, úgy szolt a titkár, hogy mindenütt a világon a házasságok jórésze egy szerződéses üzlet; s a temérdek válópör nagyon megcsappantja a házasulandók kedvét. Az amerikai nők nagyon türelmetlenek s a legaprólékosabb okból felbontják a házasságot. A mi elnökünk például derék ember. A felesége azért hagyta ott, mert dohanyos.

A klubunk alapítójától szert vált el a felesége, mert álmában beszél. A gazdánkat, aki tökéletes gentleman és emellett báró, elhagyta a felesége, mert bator volt egy alkalommal ő nagysága toilette számláit kifogásolni.

Van a klubnak tagja, akitől elvált a felesége, mert nem akarta az orfeumba elvinni; vagy mert nem akart hetenkint egyszer az anyósánél vacsorálni, vagy mert nem szereti a kutyákat. Van tagársunk, akit cserben hagyott a felesége, mert más véleménye volt a politikában, valami irodalmi vagy művészeti kérdésben, vagy a konyhaművészet terén.

A mi klubunk most szórakozó hely, azután vigaszt nyújt szerencsétlen férjeknek, s egyuttal olyan központ, amely figyelmeztet a házasság veszedelmeire.

— És viragzik az egyesület? kérdezte a hírlapíró.

— Most is száznál több felvételi kérelem van a titkári hivatalban.

— És mi a törekvések végső célja?

— Majdnem mindennap megvan ez az elégtételünk, mondotta a titkár, hogy megmentünk könnyelmű embereket a házasságtól. Ha nem mentenők meg, hat hónap mulva bizonyosan tagjai lennének klubunknak.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

A földművelésügyi m. kir. miniszterhez a gazdasági tudósítoktól beérkezett jelentések szerint az ország minden részében, különösen az Alföldön és a felvidéken gyakori esőzések voltak a lefolyt időben is, mindazonáltal az időjárás mégis szárazabb jellegű volt s kevésbé akadályozta a munkálatokat. Ezen körülmény dacára azonban igen sok helyen a helyi zivataros zápor- és jégesők, itt-ott pedig a viharos időjárás a learatott gabonában jelentékeny kárt okoztak.

Igy tehát július havának második harmada sem mult el kár nélkül.

Kvalitásra nézve egyedül a zab ígér jó közép termést, míg a buza túlnyomólag csak közepes, amennyiben annak átlagos sulya az eddig megejtett próba cséplésekben itélve 76—78 kilogrammos; a dől búzákból többnyire 72—75 kilogrammos és csakis a kiválóbban fejlődött s meg nem dől búzákból csépeltek 79—82 kilogrammos magot. Aczélós szép piros búzában nemcsenek ugyan híjában a gazdák, de koránt sincsen oly sok szép kvalitásu buza, mint a minőre még e hó elején is kitartás volt. Menyenyiségileg a termés főképp búzából reudkívül különböző eredményt adott. A próbacséplek sok helyütt igazolták a gazdák aggodalmait, mert a rozsdá- és üszőkór néhol tényleg jelentékeny, másutt azonban egészen jelentéktelen lett. Leginkább az alföldi gazdák csalódtak, részben azonban a dunántúliak, sőt a tiszavidéki gazdák is, akik között sokfelé hallani panaszokat.

Az utóbbi időben uralkodó rekkenő hőség is többfelé kárt okozott.

A természetes tényezők, az összes számbavehető tényezőket figyelembe véve, országos átlagban egyáltalában nem mondhatók kedvezőtleneknek, mindazáltal a közepes átlagot sem haladják meg, barha néhol a gabona várakozáson felül, azaz meglehetősen jól fizetett, úgy mennyiségileg, mint minőségileg.

Az őszi búzára nézve folytatólagos károsodásról több helyen panaszokznak. Összefoglalva már most a főbb eredményeket és figyelembe véve, hogy a bevett terület 5,515,000 kar. hold, — kitűnik, hogy az országosan várható átlagos búzatermés hozama megközelíti a 7 métermázsát, vagyis végeredményében remélhető mint egy 36,85 millió métermázsá. Szemben a multkori állapottal a búzatermés kilátások mennyiségileg némi emelkedést mutatnak, a mit leginkább a hegyi vidékek jó termésének tulajdoníthatni. A mult évben termelt közel 35 millió métermázsá és így az idegi termés valamivel kedvezőbb.

A rozs kétszeres terméshozama teljesen egyenlő lesz a mult évivel.

Az árpa aratását is nagyon akadályozta az esős időjárás s ennek kapcsán főképp minőségileg jelentékenyen romlott a tavaszi

árpa, melynek termelését különösen a felvidéki részeken rendkívül kiterjedten üzik. Sörárpa csak elvéve lesz elsőrendű; többnyire sárgás és részben barnás színű árpa termelt az ország nagyrészeben. Így tehát az ideai árpa csak nagybárra takarmánynak lesz használható.

Mennyiségre nézve az árpatermés hozamában szintén nincsen lényeges változás is így a közepes átlagot, a mint a próbacseplések mutatják — megadja, habár ez a termés és egyes vidékek jobb termése következtében valamivel javult.

Az árpa terméshozama e szerint — szemben a múlt évvel — mennyiségileg csaknem egyenlő.

A zab aratása az alföldön már megindult; a hegyi részeken azonban most zsebdül, sőt itt-ott meg egészen zöld. A terméskilátások nagybárra változatlanok.

A repce cséplését bevégezték. A cséplés eredménye utóbb javult, kivéve a Duna balparti vidékén.

A kukoricza fejlődésének az időjárás kedvezett, zászlóját nagyrészt kihajította, jól csövesedik és jól virágzik. Az utóbbi idő alatt javult.

Budapesti gabonatözsde.

Julius 25.

A részárúizlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	kilós	Ar 100 kg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	8.90	9.00	80	09.25	09.35
"	77	9.05	09.10	81	35.00	00.00
"	78	09.10	09.15	82	—	—
Tiszavidéki	79	09.15	09.25	—	09.80	09.85
"	76	8.90	9.00	80	—	0.00
"	77	9.05	9.15	81	0000	00.00
Pestvidéki	78	09.15	09.25	82	09.25	09.35
"	79	09.20	09.20	—	—	00.00
"	79	8.75	8.85	80	—	—
Fehérmegyei	76	8.90	9.00	81	09.15	09.25
"	78	9.30	9.15	82	—	—
"	79	08.75	08.75	—	—	—
Bácskai	76	8.75	08.85	80	—	—
"	77	8.85	8.90	81	00	00
"	78	8.90	09.00	82	0000	00
Északmag	79	8.85	—	—	—	—
"	75	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

Min. hekt.-ben Arkilógram

Rozs elsőrendű	uj	70-72	6.65	6.80
" másodikrendű	"	—	6.55	6.65
Árpa takarmánynak	"	60-62	5.90	6.30
" égetni való	"	62-64	5.70	5.90
" serfűzdei	"	64-66	6.50	7.00
Zab	"	39-41	5.85	6
Tengeri bánsági	uj	—	4.60	4.70
" más nemű	"	—	5	5.25
Repce bánsági	"	—	4.15	4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Julius 25. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 40 kgm sulyban 42½—44) 320 kilogram sulyban Fialat közép (paronkint 251—250 kg. 44—45 krig. Fialat könnyű paronkint 250 kg. sulyban 44 krig. Szerbiai : Nehéz pkint 260 kg. f. sulyban 44—45 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi Julius hó 23. napján volt készlet 41.916 darab, Jul. 24. felhajtattott 973 drb, 1899 Jul. 24-én elszámlitott 373 db. 24-ére maradt 42516 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

CSARNOK.

Tul a loncsövénen.

Irta: **Krudi Gyula.**

(Folytatás.)

II.

A leány, a mikor észrevette, hogy követik, oly izgatott lön, hogy majd összeroskadt, minden vére a szívére tödült s vértelen ajkai összeszorította. Egyenesen nézett maga elé, nem mert sem jobbra, sem balra pillantani. Ah, Istenem, mi lesz? Ha ezt az édes anyja tudná, az ábrándos, romantikus papkisasszony, a ki szeretettel csiniosította az apró leánykát egykor. Az apja, a peregrinus Török János komoran kalapált a műhelyben s a vézna asszonyka örökké könnyben uszó szemével szeretettel nézett az ő kis leánykájára, vékony kezeivel a haját simogatta.

— Meglásd, meglásd, Krisztin...
Többet alig tudott mondani. Csak néha susogta el halkán, hogy Krisztin helyrebotolja majd azt a végtelen szerencsétlenséget, hogy ők uri vérből származottak, ily nyomorúságos sorsa jutottak. Hogyan történik és miként ez? O, azt sejteni sem lehetett. János a műhelyben még hangosabban kalapált, nagy zajjal, mérgesen, mintha a lármába akarná elhallgattatni lelkiismeretét, hogy az ő gyalázatos természete sodorta ide azt a szegény szomorú papkissasszonyt, a ki hajdan a muskátli cserepek és rozmaring illato: között bizonyosan boldogabb életéről ábrándozott. Mikor aztán a tizenkét esztendő leánya mellől elhalt a szerető édes anyja, (a kinek a szemrehányó tekintetétől jobban félt János minden korbacsnál) természetesen akkor vad demokráta lön az elzüllött férjükből, gyűlölte mind azokat, a kik urak maradtak s nem törtek fel puha tenyerüket a kalapács nyelével.

— Csak becsületes kézműveshez mégy Krisztin, — mondá gyakran dühösen, mikor egy-egy vasalt inget viselő hivatalnok ur adós maradt a cipő árával. Vagy máskor:

— Krisztin?! Krisztin?! micsoda boldond név! Szegény leányt kikaczagják ezzel a névvel. Krisztin!...

Igy morfondirozgatott, Krisztin csendesen mondá:

— De az édes anyámat hivatnak így, apa...

János lesütötte a fejét. Elhallgatott s valamit mormogott elhanyagolt szakalába. A halottinak még az emléketől is félt.

S ezen az augusztusi alkonyaton, mikor Galambos Ádám lass. lépéseivel feltűnt megetté, mindez keresztül villaat a Krisztin csinos fejécskéjében. Összereszt, mikor eszébe jutott a baronesz, kinek valóságos fejedelmi termete vala és oly hideg s egykedvű a tekintete. Ah, a kinek ily gyönyörűséges szép felesége van, mit akarhat az vele, a szegény iparos leányával?

Ekkor ő Andericshez igyekezett, de közben gondolt valamit naiv leányos lelkével s másfelé fordító lepteit. Restett bemenni eme szegényes, nevetséges helyre Ádám előtt. Bizonyára kineveté őt magában a férfi, ha meglátná, hogy ő is ehhez a félbolond tót táncmesterhez jár és ő is úgy ugrál az udvarán „eperfától akáczaig“ a szurtos vén ember rikoltozására, mint a többi szegény leányok, a kik mindenképen óhajtanak megismerkedni a kadril és a mazurok titkával.

Elhagyott, csendes utcáknak vette lépéit, közben hátralesett a szemé szögletéből, hátha elmaradt a férfi s hagyja őt beképen tovább menni a maga útján. De hát mit is akar véle ez az előkelő, megnyerő külsejű uri ember, a ki délczeg, finom termetével, férfias, nyugodt arczával, ragyogó, üde szemével oly sok leánynak volt titkos ábrándkepe? S az a méla, csendes bánat, a mi ott borongot. a vonásain, módfelelt kedvessé léve őt; ez a néma, névtelen szomorúság a lelkéből fakadt fel Ádámnak, a nélkül, hogy maga tudott volna róla.

Krisztin sietni kezdett, gyorsan emelgette formás lábait; hogy merre ment, maga sem tudta, csak előre, tovább ettől a ferfitől. a ki im most szintén meggyorsítja lépéit.

Egészen este lett. Lehetett már nyolcz óra is, ismeretlen városrészi utcákba tévedtet, az udvarok deszkakerítésein eperfak bölöngtettek ki s a sötétkék égen egyenkint ragyogva tünedeztek fel az ég lámpasai, a csillagok mint egy-egy angyalszemek néztek le onnan a mérhetetlen magasságból erre a szegény, küzködő, fáradt leányra, a ki félig lehunyt szemmel, langbaborult orcákkal, elfulladva, szinte sirva lépkedett előre.

Egyszerre hátrapillantott. — A növekvő homályban elveszett a férfi alakja, nem látta. Kissé meglasztotta így a lepteit, kimerültséget érzett, pihent. Körülnézett. Az első pillanban nem tudta tájékozni magát, aztán előre tekintett. A város végén járt, az utca utolsó házában tul a dülő-ut kivágott a mezők felé; harmat szállt alá, hűvös szél kanyarodott be a tarlókról, a vastag homokban süppedő lépései halk neszeléssel hangzottak.

Ekkor hirtelen lépéseket hallott maga mögött. Gyorsan megfordult, Ádám jött mögötte. Neki iramodott ekkor a kicsi Krisztin az utnak. A melle hullámzott, az arczán szinte kiserkedt a vér, sikoltani akart, de hang nem jött torkára. Lihogve állott meg az utca végén a nagy akác alatt. Aztán erőszakosan szoritotta le a szemét.

— Krisztin...
A férfi előtte állott. Fulladozott ő is a futástól, a tenyerével végig simította a homlokát:

— Krisztin...
A leány a nélkül, hogy felnyitotta volna a szemét, rémitő erőfeszítéssel kérdé tompán:

— Mit akar velem?...

Folyt. köv.

Piacz-utca 7. sz. a.

(Vecsey Zoltán ház)

egy nagyobb bolt, pincze és raktár olcsón, azonnal kiadó.

Ugyanott bolti berendezés eladó.

Dr. VARGA LAJOS

ügyvéd

Piacz-utca 44.

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázot mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

„Henneberg-selyem“

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik!

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenek, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.